

Izhaja vsak torek in petek
za časa vojne.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo
uredništvu lista »Mir« v Celovec,
Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure
dopold. in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani
lista pišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Glasiló koroških Slovencev.

Velja za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod na-
pisom: Upravištvu lista »Mir« v
Celovcu, Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se
plačuje vnaprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste vsakokrat.

Dopisom je treba za odgovor pri-
ložiti poštno znamko.

Leto XXXIV.

Celovec, 16. februarja 1915.

Št. 14.

Škof dr. Adam Hefter — introniziran.

»Tudi si nihče ne prisvaja
časti sam, ampak kdor je od
Boga poklican kakor Aron.«
(Hebr. 5, 4.)

Krška škofija ima zopet svojega nad-
pastirja. Pozdravljen naš nadpastir, naš
cerkveni voditelj, pozdravljen naš duhovni
oče! Verniki krške škofije in predvsem naša
duhovščina je v teh težavnih dneh bridko
občutila, da je bila brez nadpastirja; vse
je težko pričakovalo, da se po tako dolgem
presledku vendar že zasede knezoškofijska
stolica krške škofije.

In v soboto, dne 13. svečana je imel
novi knez in škof krški dr. Adam Hefter
svoj vhod v svojo škofijo in svojo prestol-
nico. Ob poltrem popoldne se je pripeljal z
brzovlakom v spremstvu dvornega svetnika
mil. gospoda prelata dr. Svobode in nad-
kuratorja Leopolda Steinerja z Dunaja
v Celovec. Na glavnem kolodvoru so ga po-
zdravili gospod deželni predsednik grof
Lodron-Laterano, gospod deželni gla-
var Leopold baron pl. Aichelburg-Labia,
zastopniki stolnega kapitela mil. gg. stolni
prošt Gvidon Bittner, stolni dekan prelat
Ferdinand Wappis, korar Janez Pirker,
kn. šk. kancelar dr. Jan. Quitt, c. kr. po-
stajni poveljnik v Celovcu polkovnik Sa-
rema z gospodi štabnimi častniki, ce-
lovški župan dr. vitez pl. Metnitz, zastop-
niki višjih uradov in korporacij, poštni nad-
ravnatelj Dr. Srvečeny, deželnosodni pred-
sednik dr. pl. Bonvier, zastopstvo »Družbe
sv. Mohorja«, šolska mladina samostanske
šole sester uršulink itd. Sprejem prevzvi-
šenega je bil brez velikega zunanega lišpa,
primeren vojnemu času, zato pa je bil tem
prisrčnejši. Po pozdravih na kolovoru se je

nadpastir med zvonjenjem zvonov vseh ce-
lovških cerkva podal naravnost v stolno
cerkev sv. Petra in Pavla, kjer ga je čakala
duhovščina in nebroj vernega ljudstva.

Pozdrav stolnega župnika.

Pri cerkvenih vratih stolne cerkve je
pozdravil prevzvišenega mil. gospod stolni
župnik in korar Martin Kovač. Njegov
pozdrav je bil prisrčen in govoren iz srca
duhovščini in vernikom. Nagovor se je
glasil:

Vaša knezoškofijska milost!
Prevzvišeni gospod!

Zvonjenje zvonov nam je naznanilo ve-
liko veselje, da ste, Presvetli, došli v našo
škofijo. Še veliko večje veselje smo občutili,
ko smo zvedeli, da Vas vodijo Vaši prvi
koraki v to hišo božjo, na to sveto mesto,
kjer boste jutri prevzeli skrb nad cerkvijo
in krško škofijo. Zato Vas v imenu mestne
duhovščine in celovških katoličanov naj-
udaneje pozdravljam. Mene je ganila še
prav posebej misel, da ste, Prevzvišeni, dne
22. julija 1894 na tem svetem mestu s ko-
prnenjem čakali na nadpastirja, ki Vam je
podelil zakrament sv. mašniškega posveče-
nja. Danes pa smo mi z velikim hrepene-
njem pričakovali prihoda našega novega
nadpastirja, ki nam ga je poslala božja
previdnost. Blagovolite, Prevzvišeni, na tem
svetem pragu sprejeti našo slavnostno ob-
ljubo otroške ljubezni, zvestobe in pokor-
ščine, podpirano z molitvijo, da Vam bo te-
žavna in odgovorna služba olajšana. Sprej-
mite nas kot svoje ovčice in jagnjeta v
Kristusu Gospodu k svoji čredi. Naj bi bil
Vaš prvi korak pri obisku nevidnega Ve-
likega duhovna blagoslovljen! V to pomozí
Bog!

Intronizacija.

V nedeljo, ob tri četrt na devet se je
prevzvišeni pripeljal v cerkev, ki je bila

natlačena polno vernikov iz mesta in z de-
žele. V posebno velikem številu je prihitela
k pomenljivi slavnosti duhovščina iz cele
škofije. Razen celovške duhovščine so bili
navzoči mil. g. prelat pater dr. Odilo Frankl,
opat benediktinskega samostana v Št. Pavlu;
mil. gg. prošti Gregor Einspieler iz Tinj,
Herman Atzlhuber iz Beljaka in Janez
Ev. Pleschutznik iz Brež, všč. gg. dekani
mestni župnik celovški Henrik Angerer,
Franc Marinič iz Pliberka, Franc Michl
iz Žihpolj, Florijan Satz iz Greifenburga,
Jožef Kubiza iz Starega Dvora, Konrad
Walcher iz Št. Vida in Robert Klimsch
iz Volšperga, nadalje so bili navzoči za-
stopniki redovništva oo. jezuitov in oo. ka-
pucinov, mnogo gospodov župnikov in dru-
gih gospodov duhovnikov iz cele dežele.

Navzoči so bili tudi gospod deželni
predsednik grof Lodron-Laterano,
g. deželni glavar Leopold baron pl. Aichel-
burg-Labia, Nj. Svetlost knez Orsini-
Rosenberg, gospoda dvorna svetnika
Oskar Lobmayr in Franc Mayrhofer
pl. Grünbühl, deželna odbornika gospod
dvorni svetnik Karl Winkler in g. Alojz
Hönlinger, župan dr. Gustav vit. pl. Met-
nitz in podžupan celovški Rihard Rach-
ter razni drugi gospodje od politične oblasti,
vojaštva in drugih uradov.

Ko je kn. šk. notar mil. g. prelat dr. Mar-
tin Ehrlich prečital listine kneza in nad-
škofa solnograškega, v katerih se naznanja
imenovanje in cerkveno potrjenje g. profes-
orja dr. Adama Hefterja za kneza in
škofa krškega, je nagovoril prevzvišenega
mil. g. stolni prošt Gvidon Bittner, ki je
pooblaščen od solnograškega nadškofa ustol-
ičil (introniziral) novega škofa.

V kratkem, pa prisrčnem nagovoru je
mil. g. stolni prošt izrazil veselje duhovščine
in vernikov, da je krška škofija prejela
škofa po božji volji; s prošnjami zaščitnika
krške škofije sv. Janeza Krstnika in zaščit-

Podlistek.

Tekom leta.

(Povest, spisal Jos. Stariha.)

(Dalje.)

V.

Minka je nekega dne sredi julija prin-
esla Franceljnu pokazat svoje zrelostno iz-
pričevalo. Najtežje je bilo za njo, je bilo že
pozabljeno, stala je hipoma na pragu novega
življenja, prvi dan v njem samostojna.

»Lepo izpričevalo, Minka, ne bo Ti tež-
ko, da dobiš službo kolikor toliko po svoji
volji,« ji je dejal Francelj. »Kako bodeta ve-
sela oče in mati, ko se prikažeš pred njima
s tem papirjem v roki. Da bi le tako dobro
končalo svoje leto.«

»Ni dvoma, Francelj.«

»Kakor se vzame, Minka. Ne bojim se
častniškega izpita in takšnih malenkosti,
toda nekaj mi vedno pravi, da ne pojde vse
tako gladko izpod rok. Kje naj bi bila za-
preka, se ne zavedam, niti mislim ne na to,
ali včasih mi samoobsebi postane tako čudno
tesno pri srcu, da bi se razjokal. Zlasti ta-
kole ponoči, ko pribuče misli naglo kakor
veter in se jih ne moreš ubraniti, zlasti te-
daj je hudo. Ne vidim nevarnosti, kje naj bi
bila, kakšna naj bi bila in odkod naj bi pri-
hajala, a vendar čutim, da je nekod nevar-
nost v resnici, dasi skrita v temni in neraz-

ločnosti. In kadar se spomnim na dom,
Minka, na očeta...«

»Od kdaj si takšen, Francelj? Čemu
sam sebe mučiti brez vzroka in potrebe?«

»Sicer se res danes ne spodobi gledati
črno, ko je dan Tvojega veselja, Minka,«
pravi Francelj in se nasmehne. »Ker sem
vedel, da prideš po slovo, sem prosil za po-
poldan dopusta in sem ga tudi dobil. Greva
torej lahko po mestu ali iz mesta na izpre-
hod in zraven kreneva kam na malo ju-
žino.«

Zavila sta iz vojašnice v mesto. Toplo
je bilo po ulicah in skoro tiho. Ljudje so se
bili že porazgubili, mnogo jih je odšlo na le-
tovišča celo prej kakor druga leta. Počasi
sta stopala, mudilo se jima ni nikamor.
Semtertja sta se ustavila pred izložbenim
oknom, semtertja na vogalu čitala lepake,
vabeče sem in tja v okolico na kako prire-
ditev, na ples, v kinematograf. Skozi dolgo
ulico se je videlo naravnost na gore, ki so
bile posebno danes jasne in čiste, da so ble-
ščale v vsem svojem sijaju in vabile s stote-
rimi glasovi.

»Samo še enkrat bi bil rad na Triglavu,
Minka,« je dejal Francelj. »Ko sem bil prvič
gori, je bil tudi takšen dan, vse je bliščalo
in oko ni našlo meje prekrasnega razgleda.«

»Skupaj pojdeva, kadar boš prost,
Francelj. Ako bo jesen lepa, tedaj bo raz-
gled še veličastnejši. Ali ne?...«

Na nekem voglu je stala gruča ljudi.
Vsi so se gnetli bliže izložbenega okna večje

mestne knjigarne in tiskarne ter silili z gla-
vami v šipe.

»Kaj neki imajo?« vpraša Francelj.
»Stopiva bliže tudi midva.«

Pristopila sta, Francelj je stopil na
prste in zrl čez glave na natisnjeno polo.
Minka ni mogla bliže, zato je stopila v stran
in čakala.

»No, sosed, sedaj boš pa zamenjal svojo
civilno služabniško uniformo z neko drugo,«
se je obrnil starikav možiček k mlajšemu
in ga ošvrknil s svojimi malimi sivimi očmi
od pet do glave.

»Kaj pravite?«

»Vojska bo, pravim, ali mislite, da se
bodo Srbi udali na te zahteve?«

»Bodo se, mislim. Ker se morajo.«

»Le pojdite domov, brez skrbi se že da-
nes lahko preoblečete,« se je rogal starec in
se preril iz gneče.

»Sami ne bodete,« je izpregovoril mlajši
človek in se zamislil. »Družbo boste imeli,
veliko nas bo. Prokleti lopovi srbski, pobe-
simo jih kakor mačke.«

Francelj je molče pristopil k Minki.
Izraz na njegovem obrazu je bil resen.

»Avstrija je podala Srbom ultimatum,«
je izpregovoril počasi. S tem je usoda zape-
čatena.«

Minka ga je gledala prestrašena, ni ga
prav razumela, ni ga hotela razumeti.

»Srbi se ne bodo vdali,« je nadaljeval
Francelj. »Avstrija bo napovedala vojsko in

nika koroške dežele sv. Jožefa se družijo molitve duhovščine in vernega ljudstva, da bi podelil Bog prevzvišenemu knezu in škofu, ki je kot 62. zasedel stolico krške škofije, obilo blagoslova v njegovem vladanju. Po izvršeni intronizaciji je knez in škof sprejel homagium navzoče duhovščine; v znamenje, da hoče duhovščina, kakor je obljubila pri posvečenju, tudi nasproti novemu škofu izkazati spoštovanje in pokorščino, je poljubil vsak izmed navzočih duhovnikov škofu prstan, in samostojni duhovniki (dekani, župniki) so oddali svojemu novemu škofu štolo, ki jim jo je prevzvišeni vrnil v znamenje župnijske oblasti.

Prevzvišeni je imel nato s prižnice nagovor na vernike. »Mir bodi z Vami!« V viharnih časih smo, strašna vojna pretresa svet; pa to zavest imamo lahko, da je naša vojna opravičena. Presvetli cesar je rekel, da se zaveda dalekosežnosti in odgovornosti svojega koraka; enako se je izrazil tudi zavezni nemški vladar. Prevzvišeni opominja vernike, da storijo v tem času svoje dolžnosti, se udeležujejo karitativnega delovanja, zlasti pa, da molijo. Ne smemo se zanašati samo na našo armado, ampak moramo tudi moliti. Četudi je vojna pravična, vendar pa ne moremo zahtevati, da nas Bog mora uslišati! Vojska, pravi sveto pismo, je kazen za grehe, za odpad od Boga, od vere. Le pomislimo, kako je bilo pred vojno! Zaničevanje Cerkve in njenih zapovedi in cerkvene ter svetne avtoritete (oblasti) je bilo na dnevnem redu; kako se je posvečeval Gospodov dan, kako post, kako je bilo s prejemanjem svetih zakramentov, kako je bilo z nravnim življenjem! »Izživeti se!« to je bilo načelo! Zakonsko življenje po francoski modi! Konečno je posvetil škofijo po zgledu avstrijskih škofov presv. Srcu Jezusovemu in jo postavil v varstvo Device Marije. — Z infulirano slovesno sv. mašo, ki jo je daroval ob veliki asistenci mil. g. stolni dekan Wappis, se je slovesnost končala.

Z bojišč.

Uradno poročilo.

Dunaj, 11. svečana. (Kor. urad.) Uradno se razglša: 11. svečana 1915 opoldne. Na Rusko Poljskem in v zapadni Galiciji razen artiljerijskih bojov ni nobenih dogodkov.

Na karpatski bojni črti so bili v delu zapadno od prelaza Uzsok ruski napadi in posamezni delni sunki odbiti z velikimi izgubami za sovražnika.

Na gozdnatem gorovju in v Bukovini so iznova zaznamovati napredovanja. Več sto

kako se bodo potem še reči zapletle, o tem bi bilo težko že danes govoriti.«

Minka ga je nehote prišla za roko in se stisnila bliže k njemu.

»Ali misliš zares, Francelj?«

»Prepričan sem, Minka. In sedaj je tudi jasna nevarnost, ki je nisem dozdej videl ne slišal, ki sem jo samo slutil. Toda našla me je pripravljene. Ni plahosti v mojem srcu, storil bom svojo dolžnost. Živela domovina!«

»Še je upanje, Francelj, boš videl, da se obrne, da se vse izvrši na lepem.«

Francelj ni odgovoril, zamišljeno je stopal zraven nje iz mesta.

Pri mali gostilnici ob veliki cesti sta zavila na vrt. V mali zeleni lopi sta sedla za mizo in naročila čašo piva in nekoliko prigrizka. Bil je lep tih večer, ko je solnce zašlo. Rahel veter je donal vonjavo vzcvelih vrtnic do njiju, iz mesta je priplulo večerno zvonjenje po toplim vzduhu.

»Jaz ostanem tukaj v mestu, Francelj, dokler ni konec te negotovosti,« je dejala naenkrat Minka.

»Ne, Minka, kamor si se odpravila, pojdi. Ako se zgodi to, kar sumim jaz, tedaj boš potrebna bolj doma kakor si tukaj. Tvoja naloga bo, da boš tolažila očeta in mater in ju izkušala razvedriti kolikor najbolj mogoče. Za to Ti bom hvaležen, dokler bom živ. Jaz sam ne pridem domov po slovo, ne bodo me pustili, pa tudi bo boljše, da nobeden ne pride do mene, ker težji, veliko težji bi bil potem moj odhod. Tega bi ne mogel pozabiti in srce bi se mi trgalo. Ako

ujetnikov kakor strojne puške so prišle v naše roke.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Prodiranje naše armade v Bukovini.

Budimpešta, 11. svečana. »Az Est« poroča iz Bistrice: Naše zmagoslavne bukovinske čete so danes zasedle mesto in dolino reke Sereth. Čete so zopet ujele veliko število sovražnikov.

Sofija, 11. februarja. Iz Bukarešta se poroča, da Rusi izpraznjujejo Črnovice. Guverner Evrejnov se sedaj nahaja v Novosjelici. Zdi se za gotovo, da bodo mesto zasedle naše čete. Prebivalstvo v Črnovicah da je mirno; Rusi so pustili tam velike municijske zaloge.

Amsterdam, 11. svečana. K umikanju Rusov v Bukovini piše poročevalec »Timesa« v Petrogradu 8. svečana: Umikanja ruskih oddelkov ne smatrajo tukaj za znamenje poraza, temveč le za manever, ki ga zahteva želja po ugodnejši postojanki, da bi se morda umaknili v dolino, kjer bi se ruske sile lažje razvile. Med operacijami v gorovju se čestokrat dogaja, da za artiljerijo ugodne postojanke niso primerne za kovičenje napadalnih čet. Če je opaziti, da se vrši rusko umikanje istočasno z uspešnimi operacijami v drugih krajih, potem se lahko sumi, da je v zvezi z nekim splošnim, še ne končanim manevrom.

Obkoljena Angleška.

Haag, 11. svečana. Iz Rima se poroča, da so imele tam nevtralne države posvetovanje, kakšno stališče da naj zavzamejo nasproti nemški blokadi angleške obali. Med zastopniki nevtralnih držav da prevladuje mnenje, da je protest zoper nemške odredbe potreben. Vendar pa da se o tem ni storilo končnih sklepov, ali naj vsaka država zase protestira ali pa naj vse prizadete naslovijo skupno noto na Nemčijo.

Milan, 11. svečana. V dobro poučenih rimskih krogih se glasi, da je dala Nemčija navodila, da naj se italijanskim premogovnim ladjam ne delajo sitnosti.

Atene, 11. svečana. V odgovoru na nemško noto glede blokade v angleškem vodovju izjavlja grška vlada, da se zahvaljuje za poročilo in upa, da se Angleška ne bo posluževala nevtralnih zastav. Nadalje da je prepričana, da bo grška trgovska mornarica še znanprej uživala jamstva, ki jih daje mednarodno pravo in londonska pogodba glede nevtralne plovbe na morju.

Angleži prevažajo čete?

Amsterdam, 11. svečana. Angleška je včeraj prepovedala brzojave in danes se slišijo razna ugibanja. »Vaderland« pravi,

bo treba, odpraviš Ti Minka namestu mene. Toda pisal bom vedno, kadar bom utegnil, celo vsak dan, da boste vedeli kje sem in kako se mi godi. In tudi Vi mi pišite, piši mi posebno Ti Minka, vse natančno, vsako malenkost, vsako najmanjšo stvarico, ki veš, da bi me utegnila zanimati. Ako Bog da, se bomo po končanem viharju še videli, nam bo že zasijalo vedro nebo nad glavami...«

K zadnjemu vlaku je spremil Francelj Minka in se od nje poslovil. Ko je stroj zažvižgal in so zašklopotala kolesa, ko se je dvignil visok steber črnosivega dima proti zvezdnatemu nebu in je Minka odprla okno kupeja ter zadnjič stisnila roko svojemu bratu, se je nenadoma nekaj omehčalo v njegovih prsih, zasvetilo in zablesketalo se je v njegovih očeh kakor rosa in skoro hripav je bil njegov glas, ko je že stotič sedaj še zadnjikrat ponovil:

»Pozdravi očeta in mater, skrbi za njiju in tolaži ju, kakor sem Ti naročil. Z Bogom, Minka!«

Potem pa se je naenkrat zravnil, stresel z glavo in ponosno pogledal okoli sebe. Z odločnimi, moškimi koraki je stopal proti vojašnici, kjer ga je objelo novo in živahnejše vrvenje kakor kedarkoli prej. Vse je razpravljalo o ultimatumu, vse se zavedalo kako odločilne so ure, ki potekajo sedaj. Šele pozno ponoči je nastal mir, a marsikomu so polnile težke sanje ubogo glavo, da je ječal glasno in se premetal v bolesi, dokler ga ni tovariš zbudil...

(Dalje prih.)

da je čisto naravno, misliti na to, da je prepoved brzojavljanja preko morja v zvezi s transportom Kičenerjevih čet. Prepoved telegramov, vseeno kamorkoli, je v takem slučaju pač prva varnostna odredba, ki jo stori katera vlada. Nasprotnik ne sme iz kakega brzojava izvedeti, da se je začel transport.

Hrvatski kmetje izražajo svoje želje.

Osijek, 11. svečana. (Kor. urad.) Kmetska zveza okraja Virovitica je na predlog velikega župana barona Adamoviča sklenila odposlati pozdravne brzojavke na feldmaršala nadvojvodo Friderika, na nadvojvodo Evgena in grofa Tiso; v zadnji brzojavki je bilo izraženo tudi upanje, da se bodo izpolnile opravičene želje Hrvatov.

Oboroževanje Italije.

Iz Rima poročajo: Italija se vedno bolj oborožuje. Sedaj je bilo zopet vpoklicanih 24.000 mož, 12.000 topničarjev letnika 1888., 7000 alpincev letnika 1881. mobilne milice in 5000 mož letnikov 1891.—1894., ki bodo prideleni alpincem. Prvi so poklicani na 60, drugi na 45, zadnji na 40 dni.

Letnik 1892. še ni odšel domov, in druga kategorija letnika 1894. še ni končala svojega vežbanja. Od teh letnikov se nahaja 140.000 mož pod orožjem. Letnik 1895. je bil klican 8 mesecev prej pod zastave kakor določa zakon, in sicer kar 1. in 2. kategorija naenkrat, kar znaša 150.000 mož. Razen tega se nahaja še 24.000 mož iz raznih letnikov pri orožnih vajah. Armada ima danes 310.000 mož, mornarica 20.000 mož več pod orožjem kakor v normalnih časih. Posebno pozornost vzbuja mobilizacija alpincev, ki tvorijo po italijanski »order de bataille« avantgardo italijanske armade. — Kakor javlja nadalje oficialna »Gazetta Ufficiale«, je sedaj končana tudi reorganizacija italijanske artiljerije. Vsak armadni zbor, katerih ima Italija v mirovnem času 12 (+ tri posebne alpinske brigade), bo imel v bodoče mesto dosedanjih 16 baterij, 24 baterij artiljerije, ne računajoč težko artiljerijo in gorsko topničarstvo.

Ruski »bolniki«.

»Ukrajinska korespondenca« poroča, da je živel sedanji gubernator v Kolomeji, kozaški polkovnik Secchin, delj časa pred izbruhom vojne v tem mestu ter je poznal vso okolico. Mnogo njegovih častnikov se je pred izbruhom vojne zdravilo v nekem tamšnjem sanatoriju ter so tako lahko vohunili. Gubernator je izdal na prebivalce rusko pisan oklic, da se morajo zglašiti vsi možki, ki niso bili iz kateregakoli vzroka sprejeti v avstrijsko vojsko, pri gubernijski oblasti. Večina teh možkih je zbežala. Iz Petrograda je dospela v Galicijo posebna komisija, ki proučuje narodnostno vprašanje in delovanje poljskih strank.

Angleži iščejo nemške podmorske čolne.

Basel. (Kor. urad.) Glasom poročila »Baseler Nachrichten« iz Milana išče 150 angleških ladij, rušilcev in takozvanih sle-

potnih ladij ob celi angleški obali skrivališča nemških podmorskih čolnov.

Ruski Poljak o trdnjavi Przemysl.

K r a k o v, 11. svečana. V nekem sem-kaj došlem, v Przemyslu v treh jezikih izdajanem »vojnem časopisu« je ponatisnjeno pismo ki ga je pisal svoji družini neki ruski ujeti vojak, Stanislav Pawlowski, od 326. volhinskega polka, ki pa pisma ni mogel več odposlati. Pismo pravi: Przemysl je največja trdnjava na svetu. Ker so sosedne vasi požgane, moramo biti v strelskih jarkih, v gozdovih ali na prostem polju. Iz trdnjave venomer streljajo na nas in imajo tako strašne topove, kakor jih svet še ni videl. Če taka krogla iz topa eksplodira, nastane v zemlji taka luknja, da bi v njej lahko skrili eno celo hišo. Trdnjavi pove-ljuje strašen poveljnik, ki ga še ni nihče premagal. Pravijo, da je s hudobcem v zvezi, jaz pa le mislim, da ga varujejo dobri angeli, ker je v mestu veliko cerkev in se v eni izmed njih nahaja ravnotaka čudodelna podoba Matere božje kakor v Čenstohovu. Trije škofje tam venomer molijo. Kakor Švedi niso mogli zavzeti Čenstohova, tako mi ne bomo mogli zavzeti Przemysla, ker varuje trdnjavo Mati božja s svojim plaščem. Tudi je greh napasti tak kraj.

Iz Srbije.

B u d i m p e š t a, 11. februarja. Neki od izbruha vojne v Nišu internirani osiješki meščen je pisal v Osijek: Jaz stanujem tu s svojo ženo v revni sobici, ki je bolj podobna kakih perilnici in plačujem zato na mesec 150 dinarjev najemnine. Draginja živil je postala neverjetna. Prebivalstva v Nišu je od 25.000 naraslo na 150.000. Vojni ujetniki častniki se tukaj popolnoma prosto gibljejo. Opetovano sem videl v tukajšnjih kavarnah več osijeških oficirjev.

Bolgarske priprave.

Italijanski listi poročajo iz Sofije, da so bolgarski rezervisti pozvani, naj bodo vsak čas pripravljeni. Železniško ministrstvo je imenovalo posebno odposlaništvo, ki je določeno, da naroči v Avstro-Ogrski železniške vozove za Bolgarijo. Ta komisija v kratkem odpotuje v Avstrijo. Korespondenčni urad poroča iz Sofije, da je del bolgarskih rezervnih častnikov poklican na enome-sečno orožno vajo, da si svoje znanje obnovijo in pouče o izpremembah v armadi.

Novi vpoklici v Črnigori.

C e t i n j e, 11. februarja. Kraljev ukaz od 8. t. m. odreja vpoklic vseh moških v starosti od 18 do 30 let, ki dosedaj še niso služili in so sposobni za vojake.

Dnevne novice in dopisi.

Krst na cesarskem dvoru. V prisotnosti Njegovega Veličanstva cesarja in vseh, na Dunaju bivajočih članov cesarske hiše, je bil dne 10. t. m. v Schönbrunnu krščen najmlajši sin nadvojvode prestolonaslednika Karla Frana Josipa. Za botra je bil nadvojvoda Maks, ki ga je zastopal nadvojvoda Fran Salvator, botra pa nadvojvodinja Marija Terezija. — Princa je krstil dvorni župnik Seidl. Dobil je ime Robert, Karel, Ludovik.

Kje sta žito in moka? V Celovcu začasno ni dobiti bele moke in so peki vsled tega v veliki zadregi. Vendar pa bi bilo napačno, sklepati iz tega, da morda ni več pšenične moke, ali da je ne dobimo zopet v najkrajšem času. Težave so v naši kronovini le glede maksimalnih cen; tako vsaj pravijo peki. Da pa je še v državi, vsaj na Ogrskem, še dovolj žita, potrjuje dunajski oficiozni (poluradni) »Fremdenblatt«, ki piše: Kolikor več računa Ogrska, da bo sama rabila, toliko manj bo ostalo za Cislitvansko (tostransko državno polovico). Na Ogrskem skušajo izračunati, kar mogoče veliko lastno potrebo, če tudi bo vsled tega malo ostalo za Cislitvansko. Na Ogrskem je vlada pač zaplenila zaloge, a dovolila je tudi izredne izjeme. Tako je za vsako osebo pustila na mesec 16 kg moke, dočim dajo na Nemškem na mesec za vsako osebo le šest kilogramov. Kar se torej na Ogrskem za osebo računa za 10 kg na mesec več, kakor na Nemškem, bo seveda znatno zmanjšan tisti ostanek, ki naj pride v Cislitvansko. Ravno ta vpliv ima ogrska določba, da je rezervi-

rati za vsako svinjo in njene mladiče 100 kilogramov ječmena. V Avstriji je sploh prepovedano, rabiti žito, rž in ječmen za klajo, na Ogrskem pa so pridržali po 100 kg ječmena za vsako svinjo. Ali je mogoče misliti, da bi Ogrska za svoje svinje odmerila toliko ječmena, če bi ga ne imela dovolj tudi za Cislitvansko prebivalstvo? Te posebne izjeme na Ogrskem se vjemajo z različnimi drugimi odredbami. Vpeljane so bile maksimalne (najvišje) cene in tudi že pregledane, a tako, da je silno otežkočen izvoz v Cislitvansko. In ravno zdaj je ogrska vlada za pšenico težke kakovosti zopet zvišala maksimalne cene do 60 vin. Tako »Fremdenblatt«. Ogrska je prodajala v tostransko državno polovico na leto več kakor 20 milijonov stotov žita in je dobivala za to blago 500 do 600 milijonov kron. Lani je bila res bolj slaba letina. Dunajska vlada si zelo prizadeva, da bi dobila od Ogrske več žita. S tem prizadevanjem bo menda v zvezi voznja ministrskega predsednika grofa Stürgkha, finančnega ministra Engla, trgovskega ministra Schusterja in poljedelskega ministra Zenkerja v Budimpešto. V začetku vojne je naša vlada predlagala ogrski odpravo carine na žito. Ogrska vlada je pa to odklonila. Romunija bi bila tedaj rada prodala v našo monarhijo do osem milijonov stotov žita, da bi bili lahko popolnoma preskrbljeni. A ogrski židi so se bali za svoj dobiček, in romunsko žito je šlo drugam, deloma v Nemčijo. Šele 9. oktobra je bila odpravljena carina na žito, toda prepozno, ker je tedaj prepovedala Romunija izvoz žita.

Ruski ujetniki na Koroškem. Dne 9. t. m. so pripeljali na Koroško 500 ruskih ujetnikov. Nastanili so jih menda v Železni Kapli, kjer jih bodo uporabljali za dela na novi cesti preko jezerskega sedla. Ravnotoliko jih dobijo baje v Bleiberg.

Žrtve vojne. Dne 9. februarja sta umrla v Celovcu v rezervni bolnišnici črnovojniška rekruta 7. pp. Primož Mak iz Sel pri Borovljah, star 22 let, na tuberkulozi in Leopold Winter iz Št. Jurja na jezeru, star 27 let, na pljučnici. Dne 10. februarja je umrl na jetiki črnovojniški rekrut Henrik Perčnik od dpp. št. 4.

Padel na bojišču. Dne 26. januarja je padel v bojih v Karpatih rezervni poročnik dpp. št. 4 Emil Glantschnig, sin rudarskega upravitelja Tomaža Glantschniga v Možici.

Samomor. V Št. Rupertu pri Celovcu se je ustrelil železniški sprevodnik v pok. Peter Vošnjak, star 60 let.

Požar. V Marija-Rojach je zgorel umetni in valčni mlin Andreja Strombergerja; zgorelo je mnogo moke in žita, ker je Stromberger ravno zadnji čas nakupil mnogo žita za domače prebivalstvo. Le en del moke in žita je bilo mogoče rešiti; precej škode imajo tudi posestniki iz cele okolice, ki so imeli v mlinu žito.

Na severno bojišče je poklican vlč. g. kn.-šk. dvorni kaplan, vojni kurat Andrej Truppe.

Poslanci v vojni. V nemški državi je zavsem na bojišču približno 300 poslancev, med temi 70 državnih in 65 pruskih deželnih poslancev. Ostali so deželni poslanci iz drugih zveznih držav.

Poljak — general jezuitskega reda. Iz Rima poročajo, da je bil izvoljen za generala jezuitskega reda Poljak pater Vladimir Ledochowski.

V ruskem ujetništvu se nahaja črnovojniški nadporočnik, deželni poslanec Franc pl. Knapitsch, veleposestnik v Mairhofen pri Brežah. Od Rusov je bil ujet dne 28. januarja.

Zoper mrčes se nasvetuje vojakom na bojišču to-le sredstvo: 1 kos kafe in 2 do 3 poprova zrna zavita v modrem papirju za zavijanje naj se nosijo všiti v obleko blizu kože. Pravijo, da se to sredstvo obnese.

Dr. Rosina zopet obolel. Mariborski odvetnik dr. J. Rosina je zopet nevarno obolel in so ga prepeljali v sanatorij Hansa v Gradcu. Odkar je bil svojčas aretiran in je nato zbolel, ni bil nič več prav zdrav.

Smrtna kosa. Dne 11. t. m. sta umrla v Celovcu g. Pavel Oberlercher, učitelj in geoplast, star 57 let, ter spediter in hišni posestnik Adam Künstl, star 58 let. Oberlercher je zaslovel kot geoplast zlasti po svojem največjem delu, ki je na ogled v po-

slopu obrtne in trgoveške zbornice, po svojem »Visokem Kleku«. Za svoje zaslužno delovanje je bil l. 1897. odlikovan od cesarja s srebrnim zaslužnim križcem s krono.

Dr. Janko Sernec res mrtev. Celjski zdravnik dr. Janko Sernec je res umrl v srbskem ujetništvu. Vojni kurat dr. Jehart, ki se tudi nahaja v vojnem ujetništvu v Čačaku na Srbskem in sta bila z dr. Sernecem nastanjena skupaj v nekem hotelu, je brzojavno sporočil o njegovi smrti. Dr. Sernec je umrl kot žrtev zdravniške službe. V bolnišnici se je nalezil marogastega legarja in mu je podlegel. Ob začetku vojne je bil poklican kot zdravnik k celjskemu črnovojniškemu bataljonu; z njim je šel v Srbijo in je bil tam ujet, ker je v izpolnjevanju svoje težavne službe ostal do zadnjega na bojišču. Bil je srečen in priljubljen zdravnik.

Uporabljanje cenzure. V št. 12 našega lista nam je državno pravdnništvo zaplenilo v celoti poročilo, ki smo ga povzeli iz graškega »Arbeiterwille«. Isto poročilo so pa v celoti objavile tudi »Freie Stimmen«, v istem času, ko je državno pravdnništvo v Ljubljani konfisciralo dobesedno isto poročilo. Samo da se konstatira!

Servijete na Štajerskem prepovedane. Štajersko namestništvo je zaukazalo, da se smejo od 17. februarja v vseh gostilnah rabiti samo brisalke iz papirja in so dosedanje brisalke strogo prepovedane. Ta odredba velja za vso Štajersko. Vzrok te odredbe je, ker so ranjeni in bolni vojaki in vojni ujetniki zanesli na Štajersko zelo nalezljive bolezni.

Razpuščena nemška društva v Varšavi. Na Ruskem Poljskem živi, kakor znano, nad 500.000 Nemcev. Lodz je n. pr. po večini nemški, a tudi v Varšavi sami se je naselilo mnogo Nemcev. Imeli so tam več društev, pevskih, podpornih in kulturnih. Kakor poroča »Nowa Reforma«, je ruski guverner sedaj razpusstil vsa nemška društva v Varšavi.

3. skupina vojnih razglednic obsegajoča 16 vojnih in 8 velikonočnih slik, je pravkar izšla. Slike so izvirne risbe domačih umetnikov. Nekaj slik — posebno one, nanašajoče se na Simon Gregorčičeve poezije (»Slovo«, »Za dom med bojni grom«, »Dekletova molitev«, »Po bitki«, »Oljki«, »Oj z Bogom, ti planinski svet!«) so naravnost krasno izpadle. Tudi ostale slike se nanašajo zgolj na domače molitve. Razprodajo in založništvo je prevzela uprava »Ilustrirane Glasnika« v Ljubljani. Cena mali skupini s 16 komadi je 1 K 20 vin., veliki skupini s 24 komadi, ki obsega tudi 8 velikonočnih slik, 1 K 80 vin. Znesek treba poslati vnaprej. Trgovci dobe primeren popust bodisi od skupin kakor tudi pri naročilih od 100 sortiranih komadov naprej. Pri naročilu treba natančno navesti, ali naj se pošlje mala ali velika skupina. V zadnjem »Bogoljubu« označene cene so neveljavne. Slovenci, segajte le po domačem blagu! Na ta način podpirate tudi slovenske umetnike, ki so baš zadnji čas uvaževanja in podpore vredni.

Bolni in ranjeni vojaki v Celovcu.

Od domačih čet so bili od 5. do 7. t. m. sprejeti v c. in kr. rezervno bolnišnico št. 1 sledeči bolni in ranjeni vojaki: Stotnik Eberhardt Steinböck od pp. št. 7.

Od pešpolka št. 7: Poddesetnik Michael Keller, inf. Valentin Presker, Rajmund Vohinc, Julij Šumi, Friderik Ribič, Hubert Oberkircher.

Od polj. lov. bat. št. 8: Podlovec Anton Köcher, lovec Šimen Kuher, Peter Hydem.

Od dpp. št. 4: Inf. Jakob Schwarz, Henrik Elias, korp. Franc Bauman, korp. Ernest Wald, enol. prostov. inf. Friderik Grünwald, inf. Rudolf Zazula, Viktor Sulzbacher, Jožef Peraner, Mihael Feichter, Jožef Berger, Jernej Hartman, Feliks Goričnik, Vaclav Herschmann.

Od gorskega top. p. št. 3: Top. Alojzij Slivar.

V c. in kr. rezervno bolnišnico št. 2:

Od pp. št. 7: Kadetfeldvebel Andrej Weiss, enol. prostov. korp. Jožef Weisz, inf. Ferdinand Klatzer, Jožef Pirker.

Od dpp. št. 4: Inf. Jožef Rainer, Janez Cerjak.

V c. in kr. zasilno bolnišnico:

Od p. p. št. 7: Inf. Jakob Vidovič, Tomaž Malle.

Od gorske top. p. št. 3: Ognjičar Herman Deutsch, top. Karel Koller, Jakob Koller, Karel Šebic.

Dne 8. t. m. sta bila sprejeta v c. in kr. rezervno bolnišnico št. 2: inf. Franc Guender od 7. pp. in inf. Jožef Suhar od pp. 4.

Pionir — junak.

Pionir Marka Štuhec, rojak iz Slovenskih goric na Spodnjem Štajerskem, je pisal dne 2. svečana svojemu g. bratu v Celovec velezanimivo pismo, ki je zopet nov dokaz za vojaške vrline in junaštvo slovenskih sinov, ki jih je v poklicu cesarjev glas. Pismo slove:

»Pismo sem prejel. Pristrčna zahvala! Zaradi mene bodita le potolažena. Sem še zdrav. Zima je sicer huda, toda mi se je že znano varovati. Zdaj tukaj ni nikakih bojov. Mi kakor Rusi stojimo v dobro utrjenih postojankah ob D. Rusi sicer poizkušajo tu pa tam ponoči, da bi nas pregnali iz naših okopov, pa to se jim ne posreči. Naj Ti popišem nekaj mojih doživljajev na bojišču.

Dne 25. avgusta minulega leta smo dobili posebno nalogo. Imeli smo v Zavihostu na Ruskem most preko Visle. Na večer istega dne dobimo povelje, da takoj s pontoni odrinemo ponoči po Visli na Josefhof, 30 kilometrov od Zavihosta, katero mesto je bilo na večer zasedeno še od ruskih kozakov. Bila je grozno temna noč. Tu in tam se je oglasil pok puške ali pa odločni »halt!« naših poljski straž. Kakih deset kilometrov pred našim ciljem nas naenkrat ustavi poljska straža in nam sporoči, da so dalje naprej Rusi. Toda povelje je povelje! Morali smo naprej. Pripravljeni smo bili na najhujše. Vedno bolj in bolj se bližamo svojemu cilju. Bil sem v prvi ladji. Vsi smo bili pripravljene na strel. Naenkrat nas ustavi salvje iz pušk in strojna puška je začela svojo pesem. Poleg mene se je zgrudilo devet pionirjev; streljanje je pa takoj potihnilo, ko nas poljska straža vpraša, kdo da smo, in ji brez strahu odgovorimo, da smo avstrijski pionirji. Zdaj smo šele izvedeli, da je bil med tem ponoči Josefhof že zaseden od 100. pešpolka. Štirje so bili mrtvi, pet je bilo hudo ranjenih.

V nadaljnjih dneh smo naredili v Josefhofu dva mosta. Enega za naš 6. zbor in drugega za nemško armado. Ko so šli Nemci preko, so jih Rusi prijeli od vzadi z veliko premočjo. Dobili smo naenkrat povelje podreti oba mosta, kakor hitro mogoče. V eni uri sta bila oba porušena. Rusi so se strašno hitro bližali, ostanki naših čet so se naenkrat pojavili na levem bregu in prosili pomoči, ker kozaki so jim bili že zapetami, in ruska artiljerija je streljala že preko Visle. Naenkrat stopi pred nas naš stotnik in vpraša: Kdo se hoče prostovoljno javiti za rešitev naših tovarišev Danklove in Hindenburgove armade? Javilo se nas je takoj devet Slovencev in trije Nemci.

Ko smo prišli k Visli, nas je ruska artiljerija grozovito pozdravila s svojimi salvami. Pa nismo se strašili ne granat ne šrapnelov, ampak smo vozili z ladjo mirno na drugo stran, zmirom spremljani od šrapnelov in granat. Z nepopisnim veseljem so nas pozdravili naši in nemški vojaki. Enkrat smo srečno pripeljali na drugo stran 200 vojakov. Pa bilo je treba iti še drugokrat. Obrnemo mirno našo ladjo in nastopimo vdrugič. Mirno je plavala naša ladja, mi pa svoji smrti nasproti. Tako se nam je zdelo. Med tem časom je privozila na najbližnji breg druga ruska baterija. In obe ba-

teriji ste pošiljali na nas salvo za salvo. Naša ladja je bila tako dobro videči se, pa vendar tako strašno zgrešeni cilj ruske artiljerije. Granate so padale poleg nas v vodo, in šrapneli so se razpokavali nad nami. Toda naša ladja je stala kakor nedotakljiv predmet, kakor bi jo varovala nevidna moč. Pripeljali smo tudi drugokrat srečno preko in s tem rešili 440 mož ruskega ujetništva. Dobili smo za to hrabrostno medaljo II. vrste.

Drugo medaljo sem si zaslužil ravno na svetli večer. Dobili smo povelje, da moramo pri Radlovu narediti kakih 200 metrov pred razredčeno vrsto žične ovire. Vprašalo se je, kdo da hoče iti prostovoljno. Jaz sem se takoj oglasil in še pet drugih. Naši so streljali tja in Rusi sem, mi pa smo šli med tem grozovitim ognjem delat oviro iz žic. Vzeli smo s seboj vse, kar smo potrebovali, skočili preko naših okopov in se izgubili v temi. Delali smo že pol ure. Rusi so nas menda slišali in nas začeli iskati z metalcem svetlobe. Žarki so padali ravno na nas in pokazali Rusom cilj. Od ruskih razredčenih vrst smo bili oddaljeni kakih 250 metrov. Kakor divji začnejo na nas streljati Rusi. Mi se seveda hitro vležemo in ležimo kakih pet minut. Metalec svetlobe je izginil in mi smo delali naprej pet ur sredi strašnega ognja. Naši tovariši so mislili, da smo že vsi mrtvi. Prišli pa smo vsi nazaj nepoškodovani. Vsi so nas občudovali. Polkovnik 59. pešpolka nas je priporočil za odlikovanje in nas pohvalil. Jaz sem sicer pri naši stotniji edini, ki ima dvojno odlikovanje. — Hvala tudi za Tvoje pošiljatve; sem vse dobil. Dokler bom mogel, bom Ti že zmiraj pisal!

Najnovejša poročila.

Škof dr. Kahn umrl.

Celovec, 15. febr. Škof dr. Kahn je umrl v ponedeljek ob 11¼ uri. Pogreb se vrši v četrtek popoldne ob 3. uri. Absolutcije bodo opravljene v petek dopoldne.

Uspehi naših čet pri Dukli. — Zmagoviti boji v jugovzhodni Galiciji in Bukovini.

Dunaj, 14. febr. Uradno se razglasa: Položaj na Rusko Poljskem in v zahodni Galiciji je neizpremenjen.

Del naše bojne črte pri Dukli, proti kateremu so se izvajali silni ruski napadi, je prešel sam k napadu, vrgel sovražnika, in sicer sibirske čete, z dveh obvladujočih višin in osvojil nek kraj pri Vizkózu. Enako uspešen je bil napad zaveznikov v srednjih gozdnih Karpatih. Tudi tu smo vzeli sovražniku neko višino, za katero se je vršilo mnogo bojev.

V večerajšnjih bojih smo zopet ujeli 970 Rusov.

V jugovzhodni Galiciji in v Bukovini se vrše zmagoviti boji. Sovražnika, ki se je jugozahodno od Nadworne postavil v bran, da bi kril mesto, smo vrgli nazaj, osvojili višine severno od Delatyna in pri tem ujeli mnogo Rusov.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

Berlin, 14. februarja. Veliki glavni stan: Naše operacije ob vzhodnopruski meji in onostran meje potekajo, kakor je bilo pričakovati.

Na Poljskem desno od Visle so naše čete proti Razioncu napredovale.

Na Poljskem levo od Visle ni nobene izpremembe.

Najvišje armadno vodstvo.

Berolin, 14. februarja. Veliki glavni stan: Severno od Pont-à-Moussona smo iztrgali Francozom vas Norroy in zahodno od tega kraja ležečo višino št. 365. Ujeli smo 2 častnika in 151 mož.

V Vogezih smo z naskokom zavzeli kraja Hilsen in Obersengern. Ujeli smo 135 Francozov.

Nabiranje japonskih prostovoljcev za rusko armado.

Milan, 14. februarja. »Secolo« poroča iz Petrograda: V japonski koloniji severne Mandžurije nabirajo prostovoljce za boj v ruskih vrstah. 500 Japoncev se je že podpisalo.

Velikanske povodnji v Italiji. — Del Rima poplavljen.

Rim, 15. februarja. (Kor. urad.) Radi trajnega deževja narašča več rek, med njimi Arno, Reno in Bisenzio. Tibera, ki je prestopila v Umbriji bregove in poplavila nekaj dežele, je tudi pri Rimu zelo narasla. Več krajev pod in nad Rimom je poplavljenih, tudi v Rimu samem je več kleti pod vodo, poplavljenih je tudi nekaj nižje ležečih cest blizu reke. Mornariški in ženijski oddelki izvajajo pomožna dela. Živež dovažajo z ladjami prebivalstvu, ki je zaprto vsled povodnji v svojih hišah v rimski okolici.

Književnost.

Domača knjižnica. Izšel je dvojni zvezek »Domače knjižnice« v obsegu 224 strani. Stane s poštino vred 70 h. Zelo zanimiva vsebina, med drugim krasna povest za preprosto ljudstvo »Prosjak Luka«. Naročite takoj! Prodajalci 10 odstotkov popusta. Založnik dr. Lj. Koser, Juršinci pri Ptuj, Štajersko.

Pridne, poštene hlapce kakor tudi enega oskrbnika ali mara, ki bi oskrboval lepo posestvo, sprejemem proti dobremu plačilu takoj. Tudi prevzamem proti dobremu plačilu takoj enega cesarskega žrebca. Jožef Arnejc, posestnik v Ledencah pri Baškem jezeru, okraj Beljak.

Slovinci, podpirajte „Mir“ z inseriranjem!

Hranilnica in posojilnica na Želinjah

vabi združnike na svoj

V. občni zbor

v nedeljo, 21. februarja 1915 ob 10. uri dopoldne v posojilniščnem prostoru na Želinjah.

Spored:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Čitanje revizijskega poročila »Združne zveze«.
3. Poročilo načelnstva in nadzorstva.
4. Potrditev računskega zaključka za l. 1914.
5. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

načelnstvo.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.